

LJUBLJANA IN DOMAČI GOLOB

Columba livia domestica

dr. Alenka Dovč in dr. Martin Dobeic

V sodelovanju Mestne občine Ljubljana in Veterinarske fakultete Univerze v Ljubljani poteka v Ljubljani akcija »MESTNI GOLOB«. Njen osnovni namen je zmanjšanje števila prostoživečih domačih golobov – *Columba livia domestica*. Domači golobi se v ta namen od oktobra 1998 krmijo s hormonsko obdelano koruzo - Ornisteril. Vsak dan, ob natančno določenih urah, dobijo ustrezno količino koruze. Krmijo se na enajstih različnih zbirnih mestih v Ljubljani. V poletnih in zimskih mesecih je krmljenje prekinjeno in se ponovno začne spomladi in jeseni. V okviru te akcije bo analizirana uspešnost tretiranja golobov s hormoni in pogled na zdravstveno stanje jat golobov v Ljubljani. Za to je potreben odlov in pregled določenega odstotka jat golobov. To akcijo smo opravili v letošnjem letu na začetku poletja.

V preteklem obdobju je bilo kar nekaj objav v dnevnem časopisju, v ta namen je bila sestavljena tudi zgibanka, ki smo jo delili mimoidočim pešcem v Ljubljani. Kljub temu smo na terenu naleteli na negativen odnos ljudi, ki so opazovali odlov. Bili so nezaupljivi, imeli smo opravka tudi z mestno policijo, češ da golobe lovimo za prvomajski golaž. Po eni strani me je to veselilo, saj so ljudje s tem pokazali veliko mero sočutja do golobov, po drugi strani pa smo s tem zgubili veliko dragocenega časa. V Dravljah, na primer, je stranka čuvala »svoje« golobe že od pete ure zjutraj.

V mesecu maju in juniju so potekali na Veterinarski fakulteti zdravstveni pregledi in laboratorijske preiskave o nekaterih pomembnih kužnih boleznih pri domačih golobih. Na zbirnih mestih smo polovili ustrezno skupino golobov, ki je sestavljala okvirno 10 odstotkov jate. V okviru akcije smo polovili 130 golobov. Na mestih, kjer domačih golobov nismo hranili s koruzo, preiskav zaenkrat še nismo opravljali, zato je tudi številka ulovljenih golobov ustrezno nižja. Ocenjujemo, da je v mestu okvirno 5000 prostoživečih domačih golobov. Golobe smo prepeljali na zbirno mesto, kjer smo jih ustrezno popisali, pregledali in odvzeli material za nadaljnje laboratorijske preiskave.

Za opravljanje te akcije smo zaprosili veterinarsko

inšpekcijsko službo za dovoljenje. Preiskave smo lahko opravili šele na osnovi odločbe. Mestne golobe smo lovili z mrežo, vpeto v okvir premera enega metra. Pod mrežo, ki je bila nastavljena pod kotom 45°, smo nasuli koruzo. S potegom zanke smo ulovili od 3 do 12 domačih golobov hkrati. Pri posameznem golobu smo nato poskušali določiti starost in spol. Ptico smo tudi stehali, ocenili splošno rejno stanje in opisali posebna znamenja, kot so na primer pomanjkanje prstov na nogi, strelne rane in drugo. Vsakega goloba smo označili. Glede na to, kateri skupini je pripadal in kdaj smo jih lovili, so dobili obročke na levo ali desno nogo v različnih barvah (v tabeli prikazujemo barvo obročka glede na mesto lovljenja).

BARVA	OBROČKA	MESTO LOVLJENJA
1	bela	Dravlje - Smrtnikova ulica
2	rumena	Šiška - Jama
3	roza	Miklošičev park - nasproti sodišča
4	rdeča	Tržaška cesta - Merkur
5	svetlo vijolična	Trg osvobodilne fronte
6	rožnata	Kongresni trg
7	temno vijolična	Prule - Zavod za statistiko
8	svetlo zelena	Prešernov trg
9	temno zelena	Hrvaški trg
10	temno modra	Ježica - železniška postaja
11	rjava	Argentinski park in Kongresni trg

Ob splošnem pregledu smo ugotavljali tudi prisotnost zunanjih zajedalcev in specifične spremembe v kljunski votlini. Po potrebi, ob sumu na kužno bolezen, smo odvzeli brise kljunske votline, žrela, grla, sapnika in golše. Tu imamo v mislih predvsem diagnostiko naslednjih kužnih boleznih: trihomoniaza, aspergiloza, kandidiaza, paramiksoviroza in mikolpazmoza. Sistematično smo vsem golobom odvzeli kloakalen bris za gojiščni pregled na salmonelozo in kri iz krilne vene za imunološke reakcije na različne kužne bolezni, predvsem klamidiozo. Obe omenjeni bolezni sta zoonozi, kar pomeni, da sta lahko nevarni tudi ljudem. Ob koncu pregleda smo odrasle golobe izpustili na mestu pregleda, mladiče pa vrnil na mesto, kjer smo jih ulovili. Za pregled na notranje zajedavce smo zbirali tudi blato, zato smo že na

Foto: S. Štanič, P. Bregar

mestu odlova ulovljene golobe zaprli vsakega v svojo v kartonsko škatlo, ki je bila na dnu pokrita z belim čistim papirjem.

V preiskave so vključeni tudi patološko anatomske in patološko histološke rezultati poginjenih in dveh usmrčenih domačih golobov (enkrat sepsa in enkrat strelna rana), ki smo jih našli poginjene na terenu, ali so nam jih v tem času prinesle stranke v ambulanto. Posebno skupino sestavljajo tudi oboleli domači golobi, ki so jih prinesle v ambulanto stranke. Le-tem smo pred zdravljenjem odvzeli potreben material, kot zgoraj opisanim kontrolnim skupinam. Vse stranke so se na to pozitivno odzvale in privolile v testiranje. Laboratorijski rezultati vseh opravljenih preiskav bodo

objavljeni v prihodnji številki.

Ob tej priložnosti bralce naprošamo, da v pisarno DOPPS sporočijo kakršne koli podatke o obročkanih prostoživečih domačih golobih; na primer, kje je bil golob viden, kdaj, kako obarvan obroček je nosil, na kateri nogi. Zelo dobrodošli in pomembni so tudi podatki o obolelih ali poginulih golobih. Z vašo pomočjo bomo lahko razširili vpogled v zdravstveno stanje domačih golobov v naši prestolnici. Zdrav golob je znak miru in ljubezni in naj to tudi ostane. S pravilnim odnosom in nadzorom nad njimi bomo lahko skupaj ovrgli rek, ki se drži teh istih ptic, da so leteče podgane.

EPILOG

Način zmanjševanja števila populacije domačih golobov, ki ga nazorno prikazuje spodnja rentgenska slika, je pri nas žal globoko zakoreninjen in v splošni rabi. Kontracepcijska metoda se trenutno še poskuša uveljaviti, saj je še vedno deležna številnih neodobravanj. Menim, da je kontracepcijska metoda vendarle ustrežnejša, predvsem je strokovno vodena in pod stalnim veterinarskim nadzorom. Naj na koncu izkoristim tudi priložnost, da se osebno zahvalim vsem, ki so nesebično pomagali tako z nasveti, kot tudi tistim, ki so si odvzeli dragocene ure jutranjega spanja in pomagali v tej akciji. Še posebej se zahvaljujem Brigiti Slavec, dr.vet.med., Branetu Korenu, Alu Vrežcu, študentu biologije, in Shaibu Sadiku, gojitelju pasemskih domačih golobov. Vsem iskrena hvala!

Rentgenska slika domačega goloba z izstrelkom zračne puške